

DOMOLJUB

ŠTE V. 16.

V LJUBLJANI, DNE 20. APRILA 1933

LISTO 46.

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«; naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549

Telefon uprave: 2992

Šolski obisk na kmetih

Pod staro Avstrijo je glede obiska ljudske šole veljalo desetletja preizkušeno načelo: s šestim letom v šolo, s štirinajstim pa iz šole. Šest let je učenec obiskoval pouk vsak dan, zadnji dve leti, če je bil količkaj priden, pa je hodil v šolo le od začetka oktobra do konca aprila in sicer po 5, deklice po 3 ure na teden. Ostalo letno dobo so bili učenci 7. in 8. šolskega leta pouka popolnoma oproščeni. Če si je učenec do izpolnjenega 14. leta pridobil zadostnega znanja najpotrebnejših predmetov, ki so tedaj bili: verouk, čitanje, pisanje in računstvo, je prejel odpustnico, v nasprotnem primeru pa odhodnico.

Dne 5. decembra 1929 smo dobili nov šolski zakon. K zakonu se ni izšel pravilnik, ki naj podrobno določi, kako in kaj. Dokler ni pravilnika, je točno tolmačenje ali celo izvajanje šolskega zakona nemogoče. Zakaj še bolj kot za druge zakone, bi morale veljati za šolstvo in vzgojo strogo načelo: nobenega eksperimentiranja in nobenih novotarij, dokler točno ne vemo, pri čem prav za prav smo. Če bi se tega vsi dobro zavedli, koliko jeze, razburjenja, zmede, pa tudi državnega papirja, sploh nepotrebnih izdatkov, bi lahko prihranili sebi in drugim.

Zdaj pa k stvari. Poleg odredbe ministrstva glede šolskih kazni, o kateri je »Domoljub« zadnjič že enkrat poročal, je izšla letos, torej v šolskem letu 1932/33 glede šolskega obiska učencev zadnjih dveh šolskih let (ponavljalne šole) kar cela vrsta odločb in pojasnil.

Naj omenimo nekatere.

a) Banska uprava z dne 3. septembra 1932 št. 11.487 odreja, da učenci 7. in 8. šolskega leta onih šol, na katerih je bila doslej ponavljalna šola, posejajo pouk v septembru, oktobru, aprilu, maju in juniju, kakor dosedajni ponavljalci, v ostalih zimskih mesecih, ko ni poljskega dela, pa naj hodijo v šolo redno vsak dan.

b) Z odlokom z dne 10. oktobra 1932 pojasnjuje banska uprava, da morajo učenci v smislu zakona o narodnih šolah obiskovati šolo obvezno polnih osem let. Ako vsled boleznih ali kakega drugega opravičljivega vzroka učenec prepozno vstopi v šolo, mora obiskovati pouk še preko 14. leta starosti. Učenec se odpušča iz šole koncem šolskega leta.

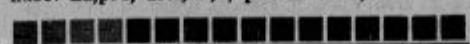
c) V novembru leta 1932 je banska uprava določila, da se 14 letnim učencem v indu-

strijskih krajih dovoli izstop med šolskim letom le takrat, ako vstopijo v obrt ali trgovino ter če prestopijo v drugo šolo. Na splošno pa naj v takih krajih posejajo dečki šolo do 16., deklice pa do 15. leta starosti, ako niso že prej dovršili osemletne šolske obveznosti.

č) Banska uprava v odloku z dne 6. marca 1933 št. 3854 navaja najprej glede olajšav razne svoje dosedanje odredbe, na koncu pa podaja sklepno odločbo: Šolobvezni otroci sedmega in osmega šolskega leta obiskujejo na deželi redno vsakdanjo šolo od 1. novembra do 31. marca; ostalo dobo šolskega leta se oprostijo šolskega obiska.

Zadnji odlok je torej več kot jasen in zato ne moremo verjeti, da se nekateri šolski upravitelji ne ravnavajo točno po njem. Na uredništvo »Domoljuba« prihajajo pritožbe, da se v nekem industrijskem šolskem okolju sili tudi po 31. marcu v šolo kmetijskega sina, učenca 8. šolskega leta. Iz nekaterih drugih podeželskih krajev nam poročajo, da so učence in učenke sedmega in osmega šolskega leta, ki so doma z večjih kmetij z 31. marcem opustili, niso pa osvobodili učencev in učenk iste šolske dobe, ki so sinovi, oziroma hčere srednjih in malih poljedelcev ter drugih stanov, čeprav omenjeni zadnji odlok banske uprave ne pozna glede oprostive nobene razlike in so tudi resnično otroci vseh stanov mnogokrat starem v nujno pomoč. Seveda pa niso dotični starši prav ravnali, ki so meni nič, tebi nič koncem marca otroka prenehali pošiljati v šolo, ne da bi se prej pogovorili s šolskim upraviteljem. Olajšave so mogoče, vendar je treba poprositi za nje na pristojnem mestu.

Na koncu naj poudarimo: Vseh teh zmed ni bilo prav nič treba in bi bile tudi gotovo izostale, če bi Slovenci v tolmačenju oziroma izvajanju raznih zakonov in odredb vsaj nekoliko posnemali brate Srbe in ne bili — kakor pravimo — bolj papeški, kakor papež sam. Zlasti v današnjih težkih časih, v skrbi-polnih dneh za vsakdanji kruh naj bi vsi merodajni krogi v korist naroda in države v največji meri upoštevali zlato rimsko pravilo: *primum vivere, deinde philosophari* — ali po naše: najprej življenje, potem učenje.

V vsako hišo Domoljuba!

V prepod

Zadnja leta se je razpasla pri nas čudna, da ne rečemo grda navada: fantje in dekleta se vozijo na kolesih po dva in dva. Ta vožnja ni prav nič lepega, prej je za slovensko pošteno dekle poniževalna, za slovenskega poštenega fanta pa tudi ne posebno častna. Dobro smo poučeni, da te vožnje niso tako nedolžne kot morda izgledajo in znano nam je, kako nekateri izprijeni fantje izrabljajo razne kolesne sprehode v dveh v svoje grde namene. Pa tudi deklice, ki se na kolesu vozi na povodani način, po naših lepih starih slovenskih običajih ne velja za posebno sramežljivo, ampak prej za nekaj drugega. Najboljše bi bilo, da banska uprava prepove lake vožnje in prepoved tudi strogo po orožništvu nadzira. Da naše trditve niso pretirane ali morda neutemeljene in da razni dogodki pristojne oblasti naravnost silijo k ostremu nastopu, nam kaže obžalovanja vreden slučaj, ki se je odigral nedavno tam pri Domžalah.

Zadnje čase se je govorilo po Domžalah in okolici, da neki mlad moški čaka na samotnih krajih mladoletne deklice in da se je že pregrešil nad nekimi dekletami. Orožniška postaja v Domžalah se je z vso vneto vrgla na zasledovanje za tem zločincem in poveličniku g. Skoku se je posrečilo prijeli grdebeža. Zločinec je pri aretaciji vsa dejanja tajil, ko so ga pa vprašali vpriče prizadele deklice, je vsa dejanja priznal. Na dan so prišle strašne stvari. Deklice so izpovedale, da jih je navadno čakal na kakem samotnem kraju, najraje v kakem gozdu, ko so se vračale iz šole, ali pa so šle tam po kakšnem drugem opravku. Navadno je imel pri sebi kolo in je deklice vabil, da jih bo peljal, da bodo prej prišle tja, kamor so namenjene. Ko sta prišla iz bližine človeških bivališč, je pohotnež zvalil deklico v gozd. Nekatero žrtve so kričale in zločinec se je zbal, da ne bi kričanje privabilo ljudi in je žrtev pustil in pobegnil, nekatere žrtve so se mu pa tudi iztrgale in pobegnile proti domu. Zločinec je tudi sam priznal, da je poslal več deklic v okolici Krtime in Moravč in goovo ima na vesti precej žrtev, toda ljudje v napačni sramežljivosti nočejo tega naznaniti orožništvu. Oblast poziva vse, ki vedo za kak slučaj, da tega takoj naznanijo pristojni orožniški postaji, da zadene zločinskega pohotneža zaslužena kazen. Zločinec je bil že prepeljan v sodne zapore na Brdu, kjer čaka sedaj na kazen, ki jo zasluži za svoja grda dejanja. —

RAZGLED PO SVETU

Greh, ki nas tepe

Nedavno smo čitali sledeče:

Naši nasprotniki, tudi dobromisleči, pravijo, da katoličani preveč poudarjamo tako zvane trpeče čednosti: ponižnost, skromnost, potrpežljivost itd. Zato da se naši zločesti nasprotniki igrajo z nami. Dasi to splošno ni res, imajo deloma le prav. Imenovane čednosti so sicer same na sebi lepe, a se je kaj lahko pregrešiti proti njim, tako s preveč kot s premalo. S preveč se pregreši proti ponižnosti in potrpežljivosti s tako zvano pasjo ponižnostjo in potrpežljivostjo. Zdi se mi, da se mi moderni katoličani bolj odlikujemo v tej pasji, kot pravi potrpežljivosti in ponižnosti. In to ni več čednostno, ampak grešno. Res, da mnogim našim bratom in sestram, po katerih hrblih danes živjajo biči brezverskih vlad, ne kaže drugega kot molčati in trpeti. Celo Gospodov dostojanstveni protest: »Če sem napak govo-

ril, izpričaj, da napak, če pa prav, kaj me bi ješ,« bi znal poslabšati njih poiznaj.

Toda kaj delajo milijoni in milijoni njih bratov in sester po svetu, ki lahko svobodno dvignejo svoj glas v protest. Molče, kvečjemu jih še pomiljujejo. To ni katoliška, ampak pasja potrpežljivost in ponižnost. Prava potrpežljivost in ponižnost ima sestro, ki se imenuje srčnost. Ko bi imeli to, bi moralo danes iz milijonov, da, sto milijonov grl mogočno odmevati po Rusiji, Mehiki, Španiji in drugod itd.: Roke proč od tega, kar nam je svetega. Kdor je proti našim bratom, je proti nami! Njih boj je naš boj! Za tistega, ki bije naše brate in sestre, nimamo srca, ne odprte roke, ampak samo pest v obrambo njih pravice, ki so naše pravice! A žal, da nam pasja ponižnost in potrpežljivost mašita usta. In to je naš greh, ki nas tepe.

Zgledna zaščitnica svojega rodu

Pred boljševiskim sodiščem v Moskvi stoji te dni nekateri angleški inženjerji. So obdolženi spijonstva. Za take stvari sovjeti ne poznajo milosti. Anglija, zgledna zaščitnica svojega rodu, ne zapusti nobenega svojega človeka, tudi če bi se bil resnično kaj pregrešil. Zato tudi v tem primeru angleški merodajni krogi pritiskajo na vse mogoče načine, da bi svoje obtožene rojake obvarovali vsaj smrtne kazni. Angleški senat je согласно sprejel zakonski omeutek, ki pooblašča vlado, da sme

od časa do časa prepovedati uvoz ruskega blaga v Anglijo. Vojni minister Heilsham je ob priliki razprave izjavil, da mora imeti vlada v rokah orožje, da lahko takoj prisikoci na pomoč angleškimi inženjerjem, ki so pred moskovskim sodiščem za zaščito države, in da doseže vsaj to, da bodo ti inženjerji postavljene pred nepristransko sodišče. — Ali nam ob tem razmišljanju ne stopijo z vso silo pred oči onolelni strašni dogodki v Bazovici pri Trstu...

Avstrija

»Za moj hrvatski narod hočem umreti.« Pred 400 leti, za turških vpadov, so mnogi Hrvati ubežali v današnji Burgenland v avstrijski republiki. Po službenem štetju jih je bilo leta 1923 nad 42.000, dočim trdi g. župnik Meršič, da jih je nad 70.000, kar bo tudi najbrž resnica. Gradliščanski (burgenlandski) Hrvati se še precej gibljejo, tako kulturno kakor gospodarsko in politično. Leta 1930 so izvolili tri hrvatske deželne poslance. Zanimivo je, da po vsaki verski ali narodni slavnosti gradliščanski Hrvati pojo sledečo svojo himno: Hervat mi je otac i Hervatica mati, a ja sem njena krv in vierni sin Hervat; za moj hervatski rod ču živit, ču umrit... »

s Drobilj. Za policijskega podpredsednika v Avstriji je imenovan dr. Mihael Skubl, rodom Slovenec iz Pliberka. Je tudi eden izmed tistih »slovenskih rodoljubov, po katerih krivdi je bila pri ljudskem štetju Koroška za Jugoslavijo izgubljena. — Te dni so v Celovcu razdelili 91 častnih diplom družinam, ki so nad sto let na isti kmetiji. Zanimivo je, da je med temi dobra polovica slovenskih družin. Narod naš doka: »hrani... — Veliki zvon je počil v župni cerkvi v Zelezni Kapli. — V Škofljah je umrl posestnik Matija Jaritz (Jarc). — V Lobnihu je umrl 68 letni Golarjev oče. — V Šmihelu so pokopali Pavlo Markovsko in Karla Lušniga. — V Dobu pri Logu so igrali »Trpljenje Kristusovo«, v Zelezni Kapli in v Selah »Divjega lovca«, v Pliberku pa igraokaz »Pri kapelici. Na belo nedeljo bo v Št. Lenuartu pri sedmih studencih pevski koncert. —

Na velikonočni ponedeljek sta bili nadalje pevski prireditvi na Trati in v Š. Ilju. V Kazazah pa se vrši na belo nedeljo ob zaključku kmetijsko-gospodinskega tečaja razstava z igro »Bele vrtnice«; nastopi tudi fantovski in dekliski pevski zbor.

Italija

s Drobilj. Občinski komisar v Matuljah, ki je seveda Italijan, kakor so vsi občinski načelniki v Julijskih krajini, je razpisal nagrado za vsakega mličnika, ki je član obmejne milice, 600 lir, ako poroči Slovenko, rojeno v Matuljah. Občinski načelnik hoče pospešiti mešane zakone in s tem tudi poitalijančevanje slovenske občine. Nadalje je ta občinski načelnik razpisal tudi nagrado 300 lir za družinskega glavarja, ki ima že sedem otrok in se mu rodi osmi. Vsaka družina, ki ima štiri otroke, ki so stari manj kakor štirinajst let, bo prejela za vsakega nadaljnega otroka, ki se ji bo rodil, sto lir nagrade. Seveda se te nagrade izplačajo iz občinskega sklada. —

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, Paris

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkvalitetneje.

Poštini uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 2064-64 Bruxelles. FRANCIJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1439-90 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 5967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nekaznice.

Avto je v Gorici do smrti povozil 16 letno Marjo Levpušek. — Na Burgundu je umrl tamnoški župni upravitelj g. Anton Stadler. — Na veliki petek je nastal ogenj v seniku Uršule Silič iz St. Petra št. 258. Zgorel je senik in skedenj s kmetijskim orodjem. Ogenj se je nato razširil na stanovarsko hišo Štefana Siliča. — Staro mesto v Trstu, ki je bilo doslej razsvetljeno s plinom in le deloma z električnimi svečilkami, so zdaj razsvetlili s 180 električnimi svečilkami. Tok so priklopili v mrežo s posebno ceremonijo, katere se je udeležil tudi župan Pitacco. — Zapri so v Gorici Ano Kodelja iz Deskel in Karla Kolmana iz Kostanjevice na Krasu. Obtožena sta, da sta prekršila policijsko svarilo (difido).

Češkoslovaška

s Proti vsakemu nasilju se je nedavno izjavil predsednik češkoslovaške republike. Rekel je: »Zjo moramo premagati z dobrim. Vsako nasilje moramo zavračati in sicer dosledno, ker drugače ne pridemo dalje. Staro pravilo: Ne izlji potuče tisočkrat bolj, ko vsi bobneči govori o domovini in narodu.«

s Tako se govori. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš se je v pogovoru z urednikom nekoga poljskega časopisa zelo ostro izrazil proti znanemu Mussolinijevemu načrtu o izključni zombadi štirih velesil nad vso Evropo. »Odlučiti se mora že enkrat,« je dejal Beneš, »kdo bo narekoval mir: ali Zveza narodov, ali razne zveze velesil in armade. Zvezi štirih lahko postavimo nasproti mirovni dogovor Male zveze. Tudi ta zveza,« je rekel g. Beneš norčljivo, »bi lahko obravnavala razna vprašanja, ki se nje ne tičejo, in bi na pr. z isto upravičenostjo »zveza štirih« prisodila afriške kolonije Poljski ali pa sklepala o zasledbi Indije. Če bi štiri velesile hotele odločevati o usodi Češkoslovaške, ki je priznana samostojna in neodvisna država, bo Češkoslovaška izstopila iz Zveze narodov.«

Nemčija

s Za preganjanje katoliško uradništvo. Ker so nemški škofje zavzeli napram Hitlerjevi vladi nekoliko znosljivejše stališče, pravi neki slovenski narodnjakarski list, da so se nemški škofje Hitlerjem podvrgli in da bi moralo biti podobno tudi drugod. Da nemški škofje ne gredo za Hitlerjem čez drn in strn, kaže tudi resolucija, ki so jo te dni nemški škofje sklenili v Kölnu. Glasi se: »V Kölnu zbrani nadpastirji se obračajo po katoliškem tisku na duhovnike svojih škofij — ker ni bilo mogoče radi nujnosti najti druge poti za objavo njihove želje — s prošnjo, naj v dneh velikega tedna in za veliko noč pozovejo vernike k posebno prisrčni molitvi. Prežeti z vročo ljubeznijo do svoje domovine, ki so jo vselej z vsemi silami podpirali, gledajo škofje z veliko skrbjo in potrptostjo, kako so dnevi narodnega podviga postali za mnoge zveste državljane in med temi tudi za vestne uradnike nezaeluzeno dnevi najhuše in najgrenkejše bolesti. Oni prosijo Boga, ki je v neizmerni ljubezni poslal svojega edinorojenega Sina na svet, da odreši vse ljudi, naj bi usoda našega tako preizkušnega ljudstva obrnil k dobremu, naj bi odstranil sovraštvo in neslogo ter naj bi mu zopet podelil mir in enotnost, blaginjo in svobodo ter mesto med drugimi narodi na svetu, ki mu gre.«

s S križem na hrbtu v Rim in Jeruzalem. Dne 1. marca 1933 je 55 letni mesar Ivan Mül-

ter iz Rosenheima na Bavarskem odpotoval z doma s težkim križem na hrblju in peš proti Rimu. Romar je došel te dni v italijansko Padovo. Izjavil je, da bo iz Rima nadaljeval svojo pot, ako mu bodo dopuščale moči, v Palestino, kjer hoče na gori Tabor zasadiť svoj težki križ.

Francija

s Francija je odgovorila na znani Mussolinijev predlog o izključni komandi štirih veselil v posebni spomenici. Bistvo spomenice je v tem, da je po mnenju Francije mogoče sporazum štirih veselil le kot sodelovanje veselil za utrditev miru in sicer samo v okviru Zveze narodov. Vse nevarne osti Mussolinijevih punkcij so s tem v glavnem odbite. Zanimivo pa je, da je Amerika baš v teh dneh povabila v Washington angleške in francoske vodilne državnike, da ustvarijo predpogoje za splošno konferenco, ki naj bo nekak uvod v svetovno gospodarsko konferenco v Londonu in določi smernice za tamošnje razgovore. Nismo otročji, da bi od te konference pričakovali zadovoljive rešitve težkih vprašanj, vendar nam je sestanek Francije, Anglije in Amerike, ali kakor pravijo »trikota demokracije«, bolj pri sreju, kot Mussolinijeva diktatura v Širih.

Drobne novice

Vsako zaposlitev tujih sezonskih delavcev je prepovedala nemška vlada.

Proti zvezi štirih se je izjavil tudi bolgarski ministrski predsednik.

Nov morski prekop, ki veže Baltiško morje z Belim so tajno zgradili ruski sovjeti.

Iz zemlje vzhajajoč plin s pritiskom 38 atmosfer so odkrili v Oberlauvu v Gornji Avstriji.

Svoje celice so ustanovili komunisti v bolgarski armadi.

Francoski socialisti zahtevajo, da francoska vlada posreduje v Berlinu proti preganjanju Židov. (Glej članek »Notranje zadeve« v zadnjem »Domoljubcu«.)

Vsa radniška imenovanja od prevrata dalje so razveljavili v Nemčiji. Jasno, zakaj.

Proti priznanju sovjetske Rusije se je izjavila Trgovska zbornica v amerškem Njujorku.

200 letal se je udeležilo te dni velikih orožnih vaj v okolici francoskega Metza.

Zopet so uvedli latinščino in grščino na srednje šole ruski sovjeti.

29 komunističnih mandatov je razveljavil bolgarski državni zbor (sobranje). Radi tega ni komunizem Bolgariji nič manj nevaren.

Za francoski finančni zakon je glasovalo 514, proti pa 67 poslancev. Zanj so glasovali tudi socialisti.

Vse šolnine so odpravili na srednjih šolah v Franciji.

Tri milijarde primanjkljaja izkazuje italijanski državni proračun.

Lužiškega Sokola je razpustila nemška vlada.

Na washingtonsko konferenco ni bila povabljena Rusija; sovjetsko časopisje se zato pritožuje.

Japonci so zasedli obmejno postajo Pograničnaja, ki je že na ruskih tleh.

Kdor svoj materni jezik zavrže in ga pozabi ali celo zataja, je kakor zmeden pijanec, ki tlato v prah tepta in ne ve, koliko škodo si dela. (Slomšek.)

**I DAN SOLNCA -
V 15 MINUTAH!**

Prej je moralo biti perilo dostikrat po cele dneve razgrnjeno po travniku. Zakaj perilo se beli samo tako dolgo, dokler deluje kisik pod vplivom solčnih žarkov. Koliko bolj preprosto se to dela zdaj z Radionom! Medtem ko čisto milo, ki ga ima Radion v sebi, odpravi vso nesnago, naredi milijoni učinkovitih kisikovih mehurčkov, da je perilo čisto in belo ko sneg. Naj bo poletje ali zima — Radion stori to sam — v 15 minutah!

**Schichtov
RADION**

**DELUJE V KOTLU
KAKOR SOLNCE NA TRATI**

R.15-33

Birme v naši škofiji

Dekanija Kočevje: Kočevje v nedeljo, dne 30. aprila; Polom v ponedeljek 1. maja; Stari log v torek 2. maja; Topla reber v sredo 3. maja; Stara cerkev v četrtek 4. maja; Koprivnik v petek 5. maja; Nemška loka v soboto 6. maja; Mozelj in Spodnji log v nedeljo 7. maja; Banjaloka v torek 9. maja; Fara pri Kostelu v sredo 10. maja; Osilnica v četrtek 11. maja; Borovec v soboto 13. maja; Kočevska Reka v nedeljo 14. maja; Gotenica v ponedeljek, dne 15. maja.

Dekanija Leskovec: Škocijan v četrtek 18. maja; Bučka v petek 19. maja; Raka v soboto 20. maja; Kostanjevica v nedeljo 21. maja; Št. Jernej v torek 23. maja; Sv. Križ v sredo 24. maja; Cerklje v četrtek 25. maja; Velika Dolina v petek 26. maja; Čatež v soboto 27. maja; Krško v nedeljo 28. maja; Leskovec v ponedeljek 29. maja; Sv. Duh v torek 30. maja; Studenec v sredo 31. maja; Boštanj v četrtek 1. junija.

Dekanija Litija: Javorje v torek 25. aprila; Štanga v sredo 26. aprila; Janče v četrtek 27. aprila; Prežganje v petek 28. aprila; Polšnik v sredo 7. junija; Dole v četrtek 8. junija; Št. Jurij v petek 9. junija; Svibno v soboto 10. junija; Radeče v nedeljo 11. junija; Kresnice v ponedeljek 12. junija; Hotič v torek 13. junija; Primsko v petek 8. septembra.

Dekanija Radovljica: Rateče-Planica v torek 20. junija; Kranjska gora v sredo 21. junija; Dovje v četrtek 22. junija; Sv. Križ v petek 23. junija; Jesenice v nedeljo 25. junija; Breznica v ponedeljek 26. junija; Begunje v torek 27. junija; Brezje v sredo 28. junija (obisk); Radovljica v četrtek 29. junija; Ljubno v sredo 5. julija; Leše v četrtek 6. julija; Mošnje v petek 7. julija; Lesce v soboto 8. julija; Koroška Bela v nedeljo 9. julija.

Albanus Schachleitner, bivši bavarski opat, ki se je popolnoma zapisal narodnim socialistom in ga je sedaj cerkvena oblast, po večkratnih brezuspešnih opominih suspendirala.

KAJ JE NOVEGA

Že bije dvanajst

Najhujša zajedavca našega sadnega drevja sta škrlup in zavijač. Kar ogled si jabolka in bruske, kakor jih kaže pričujoča slika! Vse grintavo in črvivo!

Vsega tega bi ne bilo, ako bi škrlupu in zavijaču vsi naši sadjerejci napovedali neizprosno boj. »Domoljub« je že večkrat pisal o sredstvih, s katerimi uženemo nevarna škodljivca našega sadnega drevja. Gotovo shranjujete »Gospodarja«, zato hitro še enkrat prečitajte dotične članke! O tej zadevi piše

tudi »Slovenec« z dne 12. aprila 1933. Kdaj je pravi čas za škropljenje, kaže druga slika. Je res težava, da so razna, sadne škodljivce uničujoča sredstva odločno predraga in da tudi težko prideš do res dobre drevesne škropilnice. Vendar ne obupajmo! Dobra volja vse preмага, posebno še, če pomislimo, da se lepo sadje še vedno dobro proda, črvicega in hrastavega se pa vsak ogiblje. Zdajle je pravi čas za škropljenje. Sadjarji, vsi brez izjeme v boj proti sadnim škodljivcem!

Taka bo najmanj ena tretjina vsega sadnega pridelka, ako ne bomo takoj sedaj začeli boja s škrlupom in zavijačem.

Slika 1.: V takemle razvoju morajo biti cvetni brsti ob prvem škropljenju. — Slika 2.: Takle je zarodek takoj po cvetju, ko odpade cvetni venec, kašni lističi so pa zavili še navzdol. Ob tem razvoju škropimo drugič. — Slika 2.: Zarodek 3-4 tedne pozneje. Kašni lističi so se dvignili in zaprli jamic, kjer so bili prašniki in pestiči. V tem štadiju škropimo tretjič.

Posledice velikonočnega streljanja

Letošnje streljanje o veliki noči je zahtevalo precej žrtev, ker fantje niso hodili okrog možnarjev s potrebno previdnostjo. V Framu se je smodnik med basanjem vžgal in možnar razletel. Pri tem je dobil hlapec Aleksander Majhen hude poškodbe, katerim je kmalu podlegel, hlapcu Josipu Adelsteinu pa so morali radi nevarnih poškodb odrezati nogo. — V Zgornji Sv. Kungoti je možnar pri strelu odletel ter zadel v trebuh 22 letnega Dragotina Bajteka. Udarec mu je pretrgal drobje in fant je na posledicah umrl. Zelo nevarne poškodbe na očeh sta dobila 22 letni delavec Ivan Bučar in 23 letni posestniški sin

Jože Pliberšek iz Sentovca. — V Braunšvajgu se je obstrll 18 letni Matija Spaninger. — V Zrkoveh je dobil 19 letni Mirko Novak, ki se mu možnar ni hotel vžgati, strel v glavo in je fant moral v bolnišnico. — Ivanu Hrastniku, 29 letnemu posestniku iz Korene, je možnar čisto razcefral roko. — V Krčevini se je pri streljanju ponesrečil ključavničarski učence Rudolf Birger. — Poleg možnarjev je zahteval tudi karbid, s katerim strelja posebno mladina, svojo žrtev. Franc Hercog, 35 letni tkalec iz Podbrežja, je opazoval fante pri streljanju s karbidkami. Tudi Hercog je poskusil, pri tem pa si hudo ožgal obe roki.

Povest o kači, ki straži zaklad

Oni petek je kmet Jukič Meho iz Brekoviće pri Bihaču na svoji njivi pod kupom kamena odkril rov, ki je peljal pod zemljo. Ko je nekoliko odkopal, se je pokazala podzemna votlina. Ta najdba je po vsej okolici izzvala veliko zanimanje. Med ljudstvom je namreč razširjena govorica, da je nekje zakopan zaklad, ki ga straži strupena kača. Da je bila zadevščina še bolj zanimiva, je Meho med kamnjem našel in ubil neko strupeno kačo. No-

čaj pogumnih vaškin mladeničev je šlo v votlino. Groza jih je obšla, ko so notri našli pravo živalsko pokopalnico. O najdbi je bil obveščen dr. Sielski Stanko, šef zdravstvenega doma v Bihaču, ki se je takoj podal v Brekoviće. Skozi ozko odprtino je prišel v prostrano podzemsko jama, ki je razdeljena na več delov. Na sredi same stoji velik kapnik, na katerega se naslanja strop, s katerega vise prekrasni kapniki. Po tleh leže neštevilne kosti. Dr. Si-

elski jih je nekaj zbral in kolikor je mogoče prvi hip ugotoviti, so te kosti od pragovega (bos primogenus). Najverjetneje je, da je bila ta votlina brlog medveda iz neolitike dobe. S prekopavanjem te podzemne jame bodo nadaljevali.

Zahvala

za 1000 Din (en tisoč), katere sem podpisani hvaležno prejel, poslani mi kot pogorelcu-naročniku po upravi »Domoljub« iz Ljubljane in katere mi je čast. župni urad v St. Janžu na Drav. polju danes resnično izplačal.

Hvaležni

Jakob Rojic,

Prepole pri St. Janžu na Drav. polju.

Osebnosti

d Kamniški obč. odbor je razrešil g. dr. Dominika Zvoklja kot člana uprav. sveta in ravnateljstva mestne hranilnice. Odbor je soglasno sklenil, da se izreče g. dr. Zvoklju priznanje in zahvala.

d Za častnega doktorja je bil imenovan naš washingtonski poslanik g. dr. Leonid Pitamic in sicer od znamenite Georgetown univerze v Washingtonu in od katoliške univerze v ravno istem ameriškem mestu. Čestitamo!

d Premišljenja. Dr. Matija Lavrenčič, starešina okrajnega sodišča v Kočevju, je premeščen k okrajnemu sodišču v Žužemberku. Za starešino okrajnega sodišča v Kočevju je postavljen dr. Fran Čušar, sodnik v Kočevju. Dosedanji starešina okrajnega sodišča v Žužemberku Gustav Gale je upokojen. Za notarja v Marenbergu je postavljen Karel Gajšek, narodni poslanec in notar v Kranjski gori. Za notarja v Kranjski gori je imenovan dr. Fran Penko, dosedanji notarski kandidat v Marenbergu.

Domače novice

d Okrog kmetijskega doma. Te dni smo čuli kmetijsko predavanje, pri katerem je navajal govornik nekatere vzroke slabih gospodarskih razmer na kmetih. Navedel je sledeče: 1. Zanemarjeno travništvo. 2. Pridelovanje kakovostno slabih trav. 3. Večinoma enostransko obdelovanje. 4. Neorganiziranost kmetijske proizvodnje. 5. Nezasledovanje trga, razmer in potreb. 6. Neuvidevnost potrebe knjigovodstva in kontrole v kmetijstvu.

Adria prašek je boljši

d Zopet so dovoljena med drugimi sledeča Kat. prosvetna društva v kamniškem okraju: v Ihanu, Domžalah, Tunjicah, Stranjah, Spitaliču, Motniku in v Šmartnem v Tuhinjski dolini.

d Ovađništvo je grda reč. Navajajoč besede predsednika Trgovske zbornice g. Jelačina, se tudi »Kmetijski list« ogorčeno obrača proti ovađništvu, češ da je nad vse grda lastnost nekaterih sinov slovenskega rodu, da svoje sorjake za vsako malenkost denuncirajo v Belgradu. Bravo! Tako je prav, kajti priznanje napake je pri vsakomur prva stopinja na poti k poplavljanju.

d Minister za socialno politiko je razveljavil službene predpise za uslužbenca pri borzi dela in bodo ti uslužbenci sedaj popolnoma izenačeni z državnimi nameščenci.

d Od 22 na 30 tisoč ton na mesec je finančno-gospodarski ministrski odbor zvišal

Proti Zobnemu kamnu

SARGOV KALODONT

Trboveljski premogokopni družbi premogovne dobave državnim železnicam.

d **Novo železniško postajališče** na Duplici pri Kamniku, bo otvorjeno dne 15. maja, ko stopi v veljavo letni vozni red.

d **Cene hmelja narasčajo** odkar je v Ameriki delno odpravljena alkoholna prepoved. Za prvovrstni žalski (češki) hmelj se je dobilo 1500 čeških kron za 50 kg blaga, dočim pred mesecem le 500—600 čeških kron.

d **Privatni izpiti.** Banska uprava razglasa, da morajo po razpisu ministrstva prosvete vsi, ki žele v juniju opraviti kak privatni izpit, dostaviti vsaj do 10. maja prošnjo neposredno ravnateljstvu one srednje šole, kjer žele opraviti izpit. Ministrstvo in banske uprave ne sprejemajo neposredno prošnj za privatne izpite.

d **«Pohodovo» božje kraljestvo.** Ta list pri naša sem pa tja tudi več ali manj ponesrečene domislisce o punktaših in podobnih strahovih. Za veliko noč pa je svojim čitateljem v stihih razodel, kako si zamišlja kraljestvo božje in kdo se zbira v naših božjih hramih. Predmetni dve kritiki zadevne pesmice se glasita:

Kraljestvo božje pa za nas
je domovina naša,
kje irven nje popotnik naš
za srečo naj popraša? ...

A v božjih hramih zbirajo
se zviti farizeji,
da s članki zagradili bi
pot slavnostni ideji ...

No ja: vsak po svoje», je rekel tisti, ki je s svedrom kravo dri.

d **Naše napake.** Na zadnjem zborovanju v ljubljanskem Trgovskem domu je povedal poslanec dr. Mohorič med drugim tudi sledeče: Danes je za milijardo javnih del poverjenih tujim družbam, večinoma francoskim in to na podlagi mnogo prevelikih koncesij, ki so nam v škodo. Nastopili smo proti temu a nismo uspeli, pa čeprav je ta način oddaje javnih del za 30 odstotkov dražji, kakor pa bi mogli ta dela sami izvršiti. Kot minister za trgovino sem moral protestirati, da se odda gradnja pristaniškega dela v Belgradu francoski skupini, ker je bila ta za 30 milijonov dražja od domačega podjetja. Treba reči, da smo dostikrat v resnici nepreračunljivi. Tako smo zahtevali, da se zgradi fabrika za vagoni. Ko se je s stot milijonsko investicijo zgradila takšna fabrika v Brodu na Savi, pa je izjavilo železniško ministrstvo, da bo gradilo vagoni v svojih delavnicah. V Kraljevu smo zgradili veliko delavnico za ozkotirne železnice, a danes raste tam trava.

d **Kdo nastavlja šolskega slugo.** Po § 114. točka 15. novega šolskega zakona sprejema in odpušča šolskega slugo (pometaja, kurjača) šolski upravitelj. Na tozadevno pritožbo mabirorske občine, da občina druge služitelje,

ki jih plačuje, tudi nastavlja, je državni svet z dne 7. dec. 1932 št. 38411 razsodil, da je položaj šolskega sluga drugačen kot položaj ostalih občinskih službenikov in da torej v smislu zakona, šolskega slugo nastavlja in odstavlja šolski upravitelj.

d **Trboveljska premogokopna družba** bo vkljub povečaniam dobavam znova odpustila okrog 500 nasmehčencev. Gospodje se izgovarjajo, da imajo prevelike zaloge, oziroma premalo kupcev za premog, ker jim konkurirajo državni premogokopi.

d **Banovinska podjetja Dravske banovine** imajo po izjavi poslanca Mohoriča, deset milijonov dinarjev primanjkljaja. Isti g. poslanec je povedal, da so leta 1928 znašale vse avtonomne doklade v Dravski banovini 35 milijonov dinarjev, ki pa so se do leta 1930 povisale na 110.3 milijonov dinarjev. Glede državnih podjetij je izjavil g. poslanec Mohorič, da bi bila ta podjetja v smislu državnega proračuna morala dati velik prebitok, a so za prvih 11 mesecev izkazala 660.000 dinarjev primanjkljaja. G. poslanec je dalje omenil, da je položaj pri državnih podjetjih resen, vendar ne tako zavožen, da bi ga ne bilo mogoče popraviti. Toda treba je način uprave spremeniti in ga prilagoditi novemu položaju. Ne gre, da mora že vsako nastavitve kretničarja izvršiti minister, tudi ni treba, da je na vsakem odloku po 20 podpisov in pečatov, ker še je poštenih ljudi v državi.

Iz naše prestolice

d **«Šparamo».** Ukinjena so jugoslovanska poslaništva v švicarskem Bernu, v španskem Madridu, v nizozemskem Haagu ter odpravnistvo poslov v lotiški Rigi.

d **Ker je posejal denar s 120% obrestmi,** so zaprli v Belgradu radi oderuštva nekega brivca. Tudi pri nas bi bilo dobro nekoliko potipati tiste oderube, ki sedanjo gospodarsko in denarno stisko izrabljajo in odirajo tako, kakor smo bili vajeni pred 40, 50 leti.

d **Za javna dela** v zetski banovini (Črna gora) je dovolilo ministrstvo 5.7 milijona Din.

d **Velika noč v Belgradu.** Praznik Kristusovega vstajenja so proslavili na slovesen način tudi belgrajski katoličani. Vse belgrajske katoliške cerkve so priredile velikonočne procesije v soboto ob 4 popoldne. Poleg teh so še posebej vse belgrajske katoliške cerkve priredile ob 7 zvečer veliko velikonočno procesijo izpred cerkve Kristusa Kralja v Kronski ulici. Procesij se je udeležilo ogromno število belgrajskih katoličanov. Bili so vsi pomešani, od najvišjih uradnikov posameznih ministrstev do preprostih dalmatinskih nosačev. Procesijo je vodil belgrajski nadškof oče Rodič, udeležil se je pa tudi kraljev odposlanec. Splošno pozornost je tudi letos vzbudila velikonočna procesija slovenskih lazaristov v proleatarski koloniji na Čukarici, ki je bila na ve-

liko soboto ob 8 zvečer. Cerkev sv. Cirila in Metoda na prijaznem gričku ni mogla sprejeti množice vernikov, kateri se je nabralo okoli dva tisoč. Vsa ta množica se je lepo s prižganimi svečami uvrstila v dolg sprevod, ki se je pomikal ob zvokih godbe in ob lepih pesnih slovenskih usmiljenk navzgor po griču med belimi hišicami, katerih okna so bila vsa razsvetljena. — Velikonočna procesija je bila vidna daleč naokoli in so jo opazovali mnogi iz Belgrada in Zemuna. Za brezpogojen red in vso organizacijo gre brez dvoma največja za sluga agilnemu in neumornemu g. Tumpeju. Procesijo samo je vodil g. dr. Zdešar.

d **Na washingtonska pogajanja** bodo povabljeni tudi manjše države, predvsem Mala antanta. Jugoslavijo bo zastopal poslanik dr. Leonid Pitamic.

d **Žalostna slika.** Naš naročnik z dežele piše: Pred par dnevi sem srečal na cesti proti postaji mlado, skoro še nedoraslo dekle, ki je bila očividno napravljena za daljšo pot. Pove mi, da mora z doma in da namerava v južne kraje naše države. Na vprašanje, če gre rada, pravi da ne in da je hrepenoče čakala do zadnjega trenutka besede staršev, naj ostane doma, kjer je kruha za enkrat dovolj. Pa ni dočakala te besede. In tako mora za praznike v neznane kraje. Ne ve, kje bo dobila službo in ne pri kakšnih ljudeh jo bo dobila. Ali je po vsem tem čudno, ako se toliko naših deklet, ki življenja ne poznajo prav nič, tako žalostno izgubi? Starši, bodite previdnejši! Bolje za mlado dekle, da ostane doma v revščini, kot pa da se v tujini pogubi telesno in dušno.

Med brati Hrvati

d **Obletnico Strossmayerjeve smrti** so praznovali po hrvatskih cerkvah dne 8. aprila.

d **Novi poljski konzul** g. Štefan Fiedler-Alberti se je pripeljal 8. aprila na svojo novo službeno mesto v Zagreb.

d **Napredek katolištva v Bosni** je kaj lep in se opaža od zasedbe te dežele po bivši Avstriji. Od leta 1879 do 1932 je število katoličanov v Bosni in Hercegovini naraslo od 208 na 570 tisoč. Število prebivalcev se v Bosni naglo množi. V razdobju 1920—1929 se je povprečno rodilo v Bosni 51 otrok na 1000 prebivalcev. Število župnij je naraslo od leta 1877 od 111 na 218, prav tako število posvetnih duhovnikov, ki jih je danes 146. Razvijajo se tudi samostani; število frančiškanskih samostanov je naraslo od 10 na 16, jezuiti imajo 3 samostane, trapisti 1 v Banjaluki in dve podružnici, poleg tega je v Bosni in Hercegovini 22 samostanov za sestre najrazličnejših verskih družb.

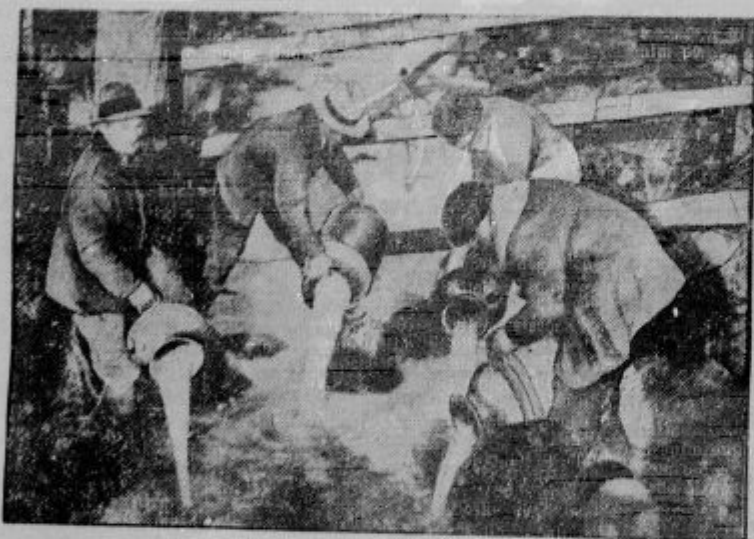
d **Zgodba o izkopanih cokinah.** V vasi Mašičih blizu Bosanske Gradiske so trije kmetje izkopavali hrastove šture na ledini. Pri nekem štoru so morali kopati cel meter globoko v zemljo. Naenkrat so odkrili glinast lonec poln zlatega in srebrnega denarja. Kmetje so z ve-

Veliki četrtak je ljubljanski sladika, kot navadno, umival 12 starčkom noge. Vseh dvainštirindeset starčkov ima 1026 let.

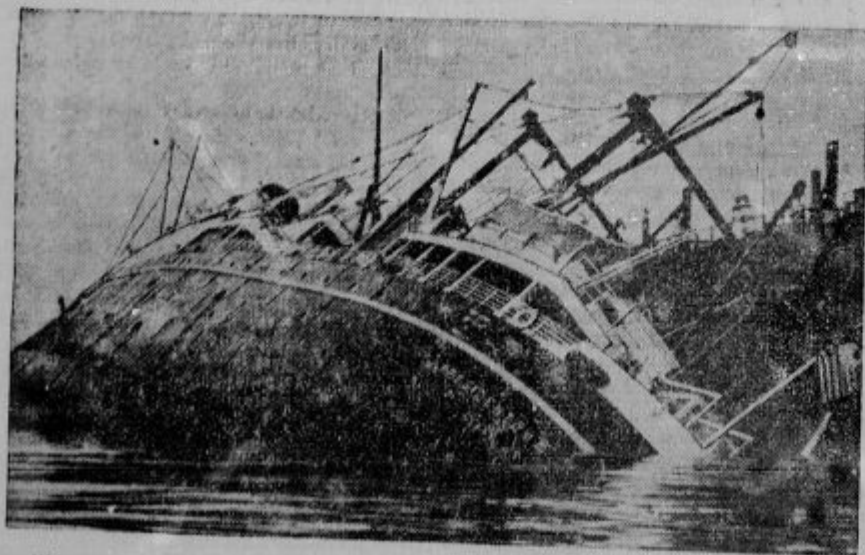
d 60 let je dopolnil gosp. Jakob Ramovi župnik in duhovni svetnik v Velikih Laškah. Bog ga živi še mnogo let!

V državi New York so tarmeji (bogatejši) kmolicej stopni v mesecu starke, da bi dosegli povišanje sedanjih cen mleka. Vsak dan so na tisoče litrov mleka zlili v potoke ali pa na cesto. Ali bi ne bilo bolj pametno, da bi to mleko darovali neštevilnim brezposelnim, ki se zbirajo okoli nebotičnikov New Yorka?

d Petdesetletnico je praznoval te dni v Ljubljani ugledni pekovski mojster in slaščičar g. Franc Dolinar. Bog ga živi še mnogo let!

Ameriški poštni parnik »President Madison«, ki je ponesrečil v luki Seattle-Washington. Ne sreča se je pripetila, ker se strojnik odprl napačen ventil, nakar je vdrla voda v ladjski trup. Dva mornarja sta pri tem našla smrt.

Italijanski letalski podčastnik Agello, ki je nad Gardskim jezerom z brzino 682,4 km na uro dosegel nov svet. rekord in s tem prekosil Angleže.

V vsako hišo »Domoljuba«!

likim veseljem nesli lonec domov in prešteli denar. V loncu je bilo 80 zlatnikov in 127 srebrnikov. O najdbi so obvestili okrajno načelstvo, ki je poslalo na lice mesta orožniško patroljo, ki je našla na ledini 150 kmetov, ki so z motikami razkopavali zemljo, da bi našli še kaj zlata.

d Prvi pravoslavni škof je bil ono nedeljo vsoličen v Zagrebu. Pri slovesnosti so bili navzoči tudi zastopniki nekaterih drugih veroizpovedi.

Nesreče

d Okrog požarov. V Robnem vrhu pri Halozah je zgorela viničarija posestnice Hedvige Robošek iz Ptuja. Zrtev ognja sta postala 7-letni sinček in 3 letna hčerka viničarja Mlakarja, ki je bil usodnega dne s svojo ženo od doma na delu. — V Novi vasi pri Sv. Marku nižje Ptuja je tudi gorelo. Požar je uničil štiri poslopja. Prizadeta sta posestnika Lovrenk in Stumberger. Pri reševanju so se hudo opekli Lovrenko in njegova žena, posestnikov sin Peklar in posestnik Petek. — Zgorel je hlev kmetijskega gospodarja Jakoba Butje iz vasi Prvovec obč. Aržiše.

d Roparji so ga ubili. V neki vasi blizu Gline so našli na cesti grozno razmesarjeno truplo, v katerem so spoznali muslimana Dudča Huse. Dudč je bil v Glini na sejmu. Ko se je vračal domov, so ga napadli in ubili neznan roparji.

d Velike in male nezgode. Z motornim kolesom se je zaletel v brzojavni drog na znanem klanču na Jeperci pri Medvodah, trgovec g. Masterl iz Stražišča. Hude poškodbe po vsem telesu, povrh še zlomljena rama. — Ker se je zrušil stavbni oder se je na obeh nogah poškodoval 31 letni tesarski pomočnik Franc Galioša iz Velesovega. — Ko so se konji splašili, je padel pod voz in se hudo poškodoval po glavi

in rokah Klančar Martin, 64 letni posestnik iz Malenske vasi pri Mirni peči. — Ko je padel z voza, si je ranil pogačico na kolenu Rafec Franjo, urar iz Novega mesta. — Slamareznica je odtrgala roko v zapestju 20-letnemu Ivanu Celarju na Visokem v Poljanski dolini. — Neznani kolesar je na Viču povozil 6-letno Vero Uranovo ter ji nalomil nogo. — V Hrastniku je neki voznik povozil 3-letnega Ivana Kraglja ter mu zlomil nogo.

Novi grobovi

d Na Kaplanovem št. 6 pri Vel. Laščah je za vedno zatisnila trudne oči in se poslovila od moža, otrok in domačih gospa Marija Škulj roj. Žužek. Previdena s tolažili svete vere je izdihnila blago dušo na veliki petek ob 3 popoldne. Bila je žena, vzor drugim ženam. Skromna, ponižna in ubogim za pomoč. Pokopali so jo na velikonočni ponedeljek. Nešteto ljudi jo je spremilo na pokopališče in slehernemu se je zarosilo oko. Faranom Bog plačaj, nji pa bodi milostljiv!

V Sevsčku pri Cerknici je umrla Antonija Strgulec roj. Zitnik. — V Velikem Brgradu v Istri je umrl duhovnik g. Anton Stadler. — V Jadrtovcu v Dalmaciji je šel h Gospodu po vedno plačilo tamkajšnji župnik g. Silvester Adamič, rojen v Zlebiču v ribniški dolini. — V Sl. Javorniku je zapustila solzno dolino Ana Filipovič vd. Lorenz. — V Dravljah pri Ljubljani so pokopali posestnico Marijo Jernic. — V Smarci je zapel mrtvaški zvon Ivani Zobavnik roj. Kosmač. — V Rovtah je zaspal v Gosposdu tamošnji župnik g. Matej Sušnik. — V Ljubljani so zapustili solzno dolino: Rade Oblak, uradnik pivovarne Union; Josipina Hayne, učiteljica v pokoju; Anton Ostrc, mestni cestni nadzornik; Anton Snoj, bivši posestnik na Illovi; Irma Felber roj. Pechmann pl.

Brez teh dveh ni pranja!

Namakanje s Henko in izkuhanje s pralnim sredstvom Persil..... to je edina prava pomoč uspešnemu pranju. Vi dobite perilo belo kot sneg, razen tega prištedite na delu, času in denarju. Pazite vedno na navodilo o uporabi, ki je na zavitkih.

Persil
za vsako perilo

Magwetz, Anton Očakar, vpokojenec državne železnice; Marija Lapajne roj. Rigler. — Naj počivajo v Miru.

RAZNO

Radi čarovnice. Angleške oblasti imajo z domačini v Vzhodni Afriki še vedno velike težave, posebno radi njihovega praznovanja. Nedavno se je v angleški koloniji Kenya zgodilo, da so člani plemena Vakamba ubili svojo čarovnico, ker je po njih mnenju začarala več domačinov, da so morali umreti. Angleško sodišče je nato obtožilo 60 domačinov na smrt, radi tega umora.

Prva baptistovska cerkvena občina v Ameriki je bila ustanovljena leta 1638 po Roger Willamsu v mestu Providence, R. L. Te vere je 18 sekt. Glavni temelj te vere je, da mora biti vsak vernik krščen žele, ko dopolni 18. leto, in sicer javno v kati reki. Krščenec se mora pri tem docela za hip potopiti v vodo. Baptistov pa je v tej deželi nekaj nad 8 milijonov.

Država Ohio v Ameriki meri 41.040 stiriinšestih milj, prebivalstva je pa leta 1930 štela 6.689.353; skupno bogastvo ali vrednost te države je leta 1929 znašala nad 21 milijard dolarjev.

Avg. Senoa:

BARON IVICA

»Vi ne veste, vi gospodje za zeleno mizo, marsikaj tega, kar se godi po svetu.«

»Pripoveduj!«

»Kaj naj povem? Delo in udarci so ubili Imbrovko, tamle v kotu leži. Starec je ostal sam, a ne za dolgo. Šel je nekoč v Stenjec na žeganje, e, tam naleti na mlado vdovico, plečato in namazano z vsemi vrati. Stara klada se je vnela in zbogom pamel. Kaj hočete, taki smo ljudje. Ko bi videli tisto parado, gospod. Rajnka, kakor sem dejal, si ni privoščila niti jajca, a za mlado, pri moji veri, so se klale kokoši. Prav iz Stupnika so prišli gošči, pilo se je iz korcev in jedlo kakor o božiču; prišla je vsa vas in tudi jaz sem dobil svoje. Toda kmalu je prišlo gorje na starega Imbro. Sedaj se je palica obrnila in tolkla po njem. Mlada je razmetavala z obema rokama, sicer je pa tudi imela kaj. Prišla je k polni mošnji in zvrhani vreči. Nad slanino so se šibile grede, a vina toliko, da bi utonil v njem. Vsega je bilo na preostanjanje. Počasi se je nalezelo, počasi je skopnelo. Mlada je zahajala v vas med mladino in tam se je vrtelo in pilo — smetana, gospod, smetana; a stari Imbro je molče čepel za pečjo, ni bil ne krop ne voda, na hlapec ne gospodar. Grizlo ga je in vdal se je žganju in to ga je ubilo. Sedaj mu kopljem grob. K sreči nima otrok, kaj bi začele sedaj uboge sirote? Ko pride mačeha v hišo, deli pastorkom s tremi prsti, a svojim grabi z obema rokama. A tudi vdova ne bo več dolgo grabila; skopnelo bo vse poprej, nego bo prerastla trava Imbrin grob. Domačija bo prišla na boben, a babnica —

no, s trebuhom za kruhom. Vsekakor je bolje za starca, da je našel grob tu pri Svetem Duhu. Tri lopate, pa v miru in z bogom.«

Janko je pripovedoval mirno, počasi, časih tudi ugrizljivo in celo škodoželjno.

»Poslušaj, Janko,« mu sežem v besedo, »ti se spotikaš nad drugimi, a sebe ne vidiš. Imaš, kakor vidim, precej soli v glavi, a svojo pamet trosiš drugim. Ali bi ne bilo dobro, da jo prihraniš nekaj tudi zase?«

»Zase?« se nasmeje Janko in pokaže svoje velike bele zobe. »Ha, ha! To so pa drugačni račun, dragi moj gospod.«

»Ti rad piješ?«

»Pijem.«

»Zakaj?«

»Zakaj?« je ponovil Janko in vnovič našal pipo z gobo. »Lahko je vprašati, a težko odgovoriti.«

»Govori!«

»Kaj naj vam povem?« je skomignil Janko z rameni.

»Napijem se ga časih, napijem.« Nato potegne dvakrat, trikrat pipo, me pogleda izpod oči in se kratko odreže:

»Pa zakaj vprašujete to, kaj so vam mari te neumnosti?«

»Vrzi ta tobak proč in tu imaš cigaro! Nažgi jo in pripoveduj!«

Janko skrbno zapre pokrovček tleče pipe in jo vtakne v žep, nato je pa začel z debelimi prsti nerodno vrteti cigaro, kot bi o nečem premišljeval. Ponudim mu še ogenj. Nažgal je cigaro, sedel, podprl glavo z desno roko in začel pripovedovati:

»Za mnogo me vprašate, imenitni gospod, za mnogo. To vam je cela knjiga in jako žalostna knjiga. Stokrat sem si že pripovedoval vse to, ležeč ob tihih mesečini sam v svoji izbi pri odprtih oknih. Tega se ne pripoveduje vsakemu. Ljudje so hudobni in strupenih jezikov. Zakaj naj bi torej dajal svojo sramoto in žalost v zobe drugim? Časih

PO DOMOVINI

Razno.

(Dev. Marija v Polju.)

Prosvetno društvo pri Dev. Mariji v Polju po-
si na belo nedeljo ob 4 Vombergerjevo komedijo
»Opat«. (Upamo, da nam to pot ne bo treba radi
iznitve elektr. toka igre preložiti.) — V ponedel-
ek 24. aprila ob 8 zvečer se vrši prosvetni večer,
sporedu je poleg drugega tudi zanimivo sklopo-
predavanje »V kraljestvu premožac«. Vstop-
na k obema prireditvama navadna. — Na projek-
nem letališču Studenški gmajni je bilo zadnji
den živahno vrvenje. Na stotine brezposelnih se
gnetlo okoli gospodov inženjerjev in prosilo za
delo, katerega pa je dobilo le 17 brezposelnih. Pri-
šlo celo iz Stajerske in Dolenjske. Najbolj silni
pomilovanja vredni so bili vsekakor Bosanci,
ki so da je oročnik imel dosti posla, da je napravil
delo. Tacega navala in pritiska za košček kruha niti
brezposelni sami še niso videli. Do sedaj so v delo
bili domače delavce, kar je bilo zastopnikom ob-
pri pogojanjih obljubljeno. Upamo, da tudi vna-
j pred vsem pridejo domači, ker jih je še vedno
malo.

Igra.

(Sv. Gregor.)

Vsako leto na belo nedeljo, ko je pri nas farno
»gnanje« so nas naši fantje in dekleta razveselili
dvoranami s kakšno lepo predstavo. Letos pa smo
že skoro obupali. Dvorana je bila namreč za-
ta do Vel. nedelje. Slišimo pa, da se vseeno se-
pripravljajo za igro Pozna pomlad, zato
bomo zopet vse: Pridite, ne bo Vam žal!

Novice.

(Dobličje.)

Od nas se še ni nihče oglasil v »Domoljubu«,
ni ravno tudi k nam prihaja v precejšnjem šte-
lu. Sprejmite torej g. urednik nekaj novic: Na
stno nedeljo je priredilo gasilno društvo igro
»Omene«. Nabito polna šolska dvorana je pričala,
ko se ljudstvo zanima za gasilstvo. Letos poteče
let od kar je ustanovljeno naše gas. društvo.
Letnico bomo praznovali v znamenju krize, ki ne-
odudarja tudi nas. — Prihodnje leto poteče sto-
letje odkar se je rodil naš veliki rojak Janez Vrtin.

pozneje škof v Ameriki. V mašnika ga je posvetil
prvi slovenski misijonar in škof Baraga, katerega
naslednik je pozneje tudi bil. Ob priliki mašniške-
ga posvečenja je Vrtinov oče povabil škofa Barago
na večerjo, kar je pa Baraga kot abstinenc odklonil
in se mu vseeno prav lepo zahvalil. Dolžnost nas
rojakov v domovini je, da se ob stoletnici spomni-
mo misijonskega škofa Janeza Vrtina in stoletnico
primerno proslavimo.

Smrt kosi.

(Bevke pri Vrhniki)

O, kako žalostno so dne 10. apr. odjeknili zvo-
novi doma in na Zalostni gori, in naznanili, da je
bela žena ugasnila luč življenja 23 letnemu Stanku
Skodlarju, ravno pred velikonočnimi prazniki, ka-
terih se je tako veselil. Pokojni je bil mirnega in
lepega značaja. Njegov ideal je bil delo in molitev.
Pogostoma je pristopal k mizi Gospodovi. Radi svojih
vrlih je bil splošno priljubljen. To je pokazal
pogrebni sprevod. Domači fantje in dekleta so mu
v znak sočutja podarili dva krasna venca na njegov
mladi grob. Kakor cvetovi na Tvojem mladem gro-
bu, nam ostanejo sveži in nežni spomini na Tebe,
nepozabni Stanko.

† Jernej Bokal.

(Gradec pri Litiji.)

Ni se še oglasila kukavica v zelenem gozdu, ni
še prišel cvetoči maj, katerega je tako pričakoval,
pa se je že oglasila neizprosna smrt ter ga spre-
mila na kraj miru in počitka, ki ga je bil tako po-
treben. Bil je dober in skrben oče, kakršnih danes
potrebujemo. Njegova dela bodo še dolgo ostala
med nami. Da je bil priljubljen povsod, je najlepše
pokazal njegov pogreb, ko ga je spremljala velika
množica ljudstva na farno pokopališče na Vače pri
Litiji, kjer bo njegovo truplo čakalo vstajenja. Blag
mu spomin! Preostalim naše iskreno sožalje!

Vas v plamenih.

(Metlika.)

Tam gori nad Vjvodino, visoko v brdih je stala
mala, pa prenožna vasica Rajdenoviči. Na veliko-
nočno nedeljo — letos je bila istočasno naša in
žumberška Velika noč — se je da vas vnela in za-
plapolala kot velikanski kres, viden po vsej Beli

zdravijo zanesljivo
GLAVOBOL,
prehlad, zobobol, revma-
tizem, in bolečine v skle-
pih. Zahtevajte vedno o-
riginalne navitke.

V z. Jogača k. d.
Zagreb, Gojova 32.

Oglaš. je vrstilo
pod št. br. 22.812
od 23. XII. 1932.

Širite Domoljuba!

Aparat zoper smrtnje.

Indonskemu patentne-
mu uradu je predložen
patent za dramljenje
brežičnih oseb. Naprava
za mikrofoni, ki si ga
vsak pritrudi v bližini
glave. Čim zasmrči,
roki mikrofona posebno
smerilnico in ta zbode
brežično osebo z iglo, da
se mora zbuditi. Izumi-
tel si obeta od svojega
patenta mnogo zaslužka.
Staro umetniško delo.
V Portu d'Anzio v bli-
žini Rima v Italiji, so
leteli na krasen »mar-
mornati kip, ki pred-
stavlja Herkula s ko-
nem. Po mnenju stro-
njakov je ta kip star
okoli 2000 let.

Največja radio posta-
vna v Balkanu. V Buka-
rešti, prestolnici Rumuni-
je, so pred kratkim
gradili veliko radio o-
stano postajo, ki je naj-
večja na Balkanu. Bla-
slov se je izvršil v
izotnosti rumunskega
kralja Karla.

Tvarine iz asbesta pre-
segajo do 300 do 500 sto-
pni Fahrenheitove vro-
tine ali gorkote.

Streljivo bombaževino
delujejo s tem, da stli-
jeno bombaževino na-
polijo v salpetrovo in v
oplenu kisline.

očeta najdlje. Ob trgatvi je napolnil moj oče prvo brento.
Znal je pogledati po hiši, po dvorišču in po svislih, da
vidi, če ni pustila kje kokoš jajce. Vedel je za vsako hru-
ško in mi otroci smo mogli izmakniti le kako slivo, ker
jih ni lahko prešteti. Nekoč se je priplazil v naš kurnik
»Mati in tam gospodaril, da je frčalo perje na vse strani.
Bilo je pozno zvečer, moj oče vzame puško in veli: »Mati
in otroci spat! Grem nad dihurja!« In mu posveti pod
kožo, da se mu za vedno prešli skomini po naših kokoših.
Na dvorišču je pobral vsako gosje ali purino peresce in
ga dal materi, rekoč: »Na, mati, košček za nove blazine.«
In zadnji je legel spat. Pregledal je poprej hleve in
svisli, če se ni potuhnil kam tat, zapahnil je vrata, pokrtil
ogonj na ognjišču, se trikrat pokržižal, potem pa k po-
čitku. Zvesto se je držal starih navad. Tudi gospodi se je
znal odrezati: »Kaj vi, mladiči? Kaj hočete s temi vašimi
novotarijami? Staro vino je najboljšje in jaz vam pravim
ter rečem, vse kar je suro, je dobro.« Pravi njega ni mi-
nilo nobeno žegnanje in vsako leto je poročil k Materi
božji Bistriški. V postnih dnevih pri nas ni videl mesa,
a na sveti večer, o, kako je pripovedoval moj oče stare
zgodbe in kako mladeničko je zapel.

Mati ga je večkrat pokarala: »Prosim te,« je dejala,
»moj Mirko! Kaj se pehaš po hiši in po polju kot hlapec?
Ali je treba to tvojim starim kostem? Ali nam ni božja
roka že dala našega dela? Zakaj so pa otroci, zakaj dru-
žina, zakaj delavci?« Toda moj oče je pogledal, nasmeh-
nil se materi in odvrnil: »Kje imaš pamet, mati! Vidi se
ti, da imaš žensko glavo. Vsak ima svoj opravke na svetu
in se ne vpraša za koledar. Škof mašuje, pa naj bo star
kolikor hoče, sodnik razsoja pravde do sive starosti, kro-
jač krpa, dokler mu ne odrečejo roke in oči, a kmet naj
stopa za plugom in reže s koso, dokler more gibati. Moji
živi, hvala Bogu, pa še niso postali niti in tudi kri mi
še ni zvodenenela. In kam naj položim svoji dve roki, če

ne bi delal? Kaj bi tudi dejali otroci in družina, če bi go-
spodar dromljal za pečjo? Mati, mati, ali ne vidiš, kako
prazne so tvoje besede.«

Vsa vas je spoštovala mojega očeta. Bil je dober go-
spodar, a ne skopuh, bil je oster, a tudi dober — skratka:
moder mož. Znal je celo brati tiskane knjige in se za silo
tudi podpisati. Ako je v vasi kdo kaj potreboval, je po-
trkal na naša vrata: »Boter Mirko! Kdaj naj sejem, kdaj
naj kosim?« ali, »kako misliš glede moje pravde s sose-
dom?« ali »dobil sem sina in žena je slaba, dajte mi me-
rico žganja.«

Vedno je modro svetoval in rad dal, kar se ga je
prosil. Zato ga je imel tudi vsak rad in kadar smo lič-
kali koruzo ali trgali grozdje, nam ni bilo treba iskati de-
lavcev, vsa vas se nam je ponujala. Mojega očeta je spo-
štovala tudi mestna gospoda. Kadar je bila trgatve, nas
je rad obiskal marsikak visok mestni gospod in tedaj se
je izpraznil marsikak bokal. Spominjam se sam mnogo
teh gospodov, ki so pri nas poplakovali grla. Sami ča-
stitljivi, trebušnati gospodje, polni prstanov; vi ste na-
prav njim mladenič in suh. Ej, kaj hočemo? Časi se
izpreminjajo. Tedaj so bile take navade, sedaj je pa
drugače.

In tudi Bog, sem dejal, ni nikoli pozabil na nas.
Marsikaka nesreča je prišla v naše kraje, a ne pod Kru-
šičevo streho. Čudno! Najprej Francozi, kakor so mi pri-
povedovali stari ljudje. Do Save je bilo vse francosko,
a tu je ostala zemlja našemu cesarju. V našem okolišu
je bilo dan za dnem polno vojakov, neprestano streljanje
in boji. V revni cerkviči vs. Duha so imeli shranjen
smodnik, a o sv. maši ni bilo niti govora. Zalostno je
bilo tedaj. Nekega večera — nebo je bilo jasno kot ribje
oko — se je potresla zemlja do dna. Kakor bi počilo sto
gromov.

Oslabljenje srca in težko dihanje

povzroča ponajveč maščoba, ki se je nakupčila okoli srca in njegovega mišičevja. Ta mast je vzrok, da srce nima moči za vršitev svoje funkcije. Z redno uporabo zdravilne »PLANINKA«-čaja Bahovec postane kri živahnjša, srce se razbremeni in ojači, kar omogoči zopet normalno dihanje. Zahtevajte v lekarnah in drogerijah samo pravi in zdravilni »PLANINKA«-čaj Bahovec, ki se ne prodaja odprto, ampak samo v plombiranih zavojčkih po Din 20— z naslovom proizvajalca:

Lekarna Mr. L. BAHOVEC, Ljubljana

Reg. št. 1349 z dne 9. 7. 1932

Krajini. Dobre pol ure, in bilo je vse pepel in ruševina. Na veselje in lepoto praznika je nekdo strešljal z možnarjem. Strel iz možnarja je vrzel zažigalno vrvico na slamnato streho in ogenj se je v vetru razvijal po vseh strehah. Prihitela je motorna brigadina, toda kaj bo delala, ko pa ni bilo nikjer nobene vode. Eno uro daleč so hiteli ponjo, pa kaj bo proti požaru nekaj škalfov vode in to proti požaru v suhih slamatnih strehah. Vsa vas je pogorela. Pet večeraj premoknih posestnikov je danes na beraški palici. Ostali sta samo dve zidanci. Koliko so bili zavarovani, ni znano. Verjetno pa je, da nič. Bili pa so večinoma trdni ljudje. Rešili so si samo živino.

Krava je sgorela.

(Metlika.)

Dne 10. aprila ob 10 zvečer je planil ogenj iz hleva g. Pluta na Pleštem vrhu nad Drašiči.

Gasilci so ogenj omejili. Težava je pa bila radi vode, katere na hribu ni nikjer odveč. Ogenj je uničil hlev, pod, svinjake in vse, kar je bilo notri, ker ni bilo nikakor mogoče v hlev, kjer je stala edina kravica, jo je vročina udušila. Gospodarja tisto noč ni bilo doma. Vse kaže, da je bil ogenj podstignjen. Zavarovan je bil za 13.000 Din.

† Župnik Matevž Sušnik

(Rovte.)

Pač smo vedeli, da je gospodu zdravje močno zrahljano. Toda v takem zdravem zraku kot je v notranjskih Rovtah, tam gori nad Logatecem, človek kljubuje in kljubuje... Saj je tudi gospod Matevž kljuboval. Čez 25 let se je trudil po tistih ostrih in strmih rovtarskih potih, ko je kot pravi dobri pa-

stir reševal Kristusu bolne in zdrave, mlade in stare. Tako je neutrgoma tekla njegova nit. Komaj je kdo opazil, kako mu tudi njegove site ginejo, zakaj govoril o tem nikomur ni, le sam je čutil, da peša. In kako ne bi pešal. Dve uri od enega konca fare do drugega, 1800 duš vsak dan na njegovi skrbi, 300 otrok v šoli, njegova spovednica pa vsak teden misijon. Tako zadnja leta, a kje so žrtve onega časa, ko je bila njegova skrb in njegovo srce tudi na Medvedjem brdu, ki ga je krivična »pravica« odtrgala od materine fare in ga dala tujeu. Takrat so bili časi njegove gorečnosti brez meje, ko je bil duhovni pastir zidar in knet in zdravnik: vsem vse! po besedi apostolovi. Takrat si je postavil spomenike, ki bodo poznim rodovom pričali o »gospodu«, ki bo ostal ljudem v spominu, kakor pobeden pred njim. »Zadruge« in vodovod sta vredna spomenika velikega moža in dobrotnika, prelepa rovtarska cerkev, njeni prelepti oltarji Boga postavljeni, pa bodo večni marmornati spomeniki tudi njemu, apostolskemu, vzornemu duhovniku, ki jih je postavil dal, ki je tolikokrat na njih brezmadežno daritev daroval, ki je tolikokrat pred tistim tabernakljem se z Bogom za svoje duše boril. Na samo Veliko noč v 54. letu njegovem je prišel Gospod ponj s pozivom: pridi. Njegova volja mu je bila vedno najsvetejša, njegov, ljubezen najmočnejša, zato pa ga je Gospod tudi prišel iskat na svoj najlepši, na svoje znanje dan in ga je popeljal tja, kamor je bil služabnik božji Matevž Sušnik vedno živ kašipot, tja k tistim, katere je poslal v večnost, da mu bodo zagovorniki v zadnji pravdi, ki je bila njemu pač kratka, kakor so mu bile kratke pred svetnimi sodniki.

Radio

Program Radio-postaje Ljubljana
od 20. do 27. aprila 1933.

Vsak delavnik: 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti, 13. Cas, plošče, borza, 17.30 Salonski kvintet, 22. Cas, poročila. — Četrtek, 20. apr.: 18.30 Italijanščina, 19. Korist rastlinstva, 19.30 Pogovor s poslušatelji, 20. Pevski solist, koncert g. Beteta, 20.45 Pevski koncert Bežigradskega pevskega društva Ljubljana, 21.30 Salonski kvintet, 23. Cas, poročila, napoved programa za naslednji dan. — Petek, 21. aprila: 18.30 O trustih in kartelih, 19. Francoščina, 19.30 Kopna in morja, 20. Gl. pred, 20.30 Koncert g. Ivečija, 21.15 Salonski kvintet, 22.30 Napoved programa za naslednji dan. — Sobota, 22. aprila: 18.30 Angleščina, 19. Delavska ura, 19.30 Iz zgodovinske filozofije, 20. Koncert delavske godbe »Zarja«, 21. Salonski kvintet, 23. Napoved programa za naslednji dan. — Nedelja, 23. aprila: 7.45 Gimnastika, 8.15 Dnevne vesti, 8.30 Rentabilnost kmetijskega dela, 9. Božja postava, 9.30 Prenos cerkvene glasbe, 10. Elektromotor v obrti, 10.30 Nalezljive bolezni, 11. Salonski kvintet, 12. Cas, poročila, 12.15 Plošče, 13. Cas, plošče, borza, 15. Dekletova socialna šola, 15.30 Koncert pevskega zbora »Sava«, 16.30 Ljudska igra, 17.30 Jazz Zarja, 20. Vesela ura, 20.30 Samospetvi, 21.30 Salonski kvintet, 22.30 Cas, poročila, plošče, program za drugi dan. — Ponedeljek, 24. aprila: 18.30 Esperanto, 19. Srbohrvaščina, 19.30 Zdravstvena ura, 20. Prenos iz Zagreba, 22.30 Napoved programa za naslednji dan. — Torek, 25. aprila:

11.15 Šolska ura, 18.30 Nemščina, 19. Dalmacija, 19.30 Junaki današnjega časa, 20. IV. glasbeno predavanje, 20.30 Koncerti godbe 40 pp., 22.30 Napoved programa za naslednji dan. — Sreda, 26. aprila: 17.30 Otroški kotiček, 18. Angleške plošče, 18. Lohka glasba, 19. Ruščina, 19.30 Literarna ura, 20. Pevska solistična ura, 21. Salonski kvintet, 22.30 Napoved programa za naslednji dan.

Št. Jošt nad Vrhniko. Kakor so že poročali, smo imeli prejšnji mesec gospodinjski tečaj. — Tu vidite udeležence tečaja in gospo voditeljico v sre dnu, na levi pa č. g. župnika. — Tečaj je tako dobro uspel, da smo še drugi veselji. Želimo, da bo v prihodnje še boljše.

Joža Vovk:

Legenda

Sveti Primož in sveti Felicijan na Jamniku sta se predramila. Kakor vsako leto, ko prifari svetega Roka na ravnem z vsemi zavzornimi se premakne procesija. Nič se ne giblje, mimo stojita v oltarju; sveti Felicijan gleda skozi okno kakor vedno, sveti Primož zre za maknjen proti koru. Samo z usti govorita.

Sveti Primož? »Hvaljen bodi!«

Sveti Felicijan: »Jezus Kristus.«

»Kako je?«

»Meglino.«

»Tako?«

»Po vsej dolini meglino. Komaj vidim. Ta čuden dan, pa tako svet. Ne vidim daleč. Komaj do Save. To ni nič kaj dobrega, tako prikrit dan pa tak praznik...«

Res je bila velika sobota vsa meglina. Jebo, večje ni bilo videti do vrha. Le Mali vrh je lahko gledal, kaj se pod njim godi in je postala zvonjenje od svetega Miklavža fare, od svetega Roka fare in od svetega Lenarta (tam za Barigib). Takrat je pri svetem Roku zazvonilo in procesija se je premaknila. Zvonilo je z vsemi tremi le mali je vedno zaostajal za udarec, kot po navadi. Takrat sta spregovorila na Jamniku sveti Primož in sveti Felicijan.

»Kaj vidiš?« vpraša sveti Primož.

»Pri svetem Roku so se premaknili in baderi neso,« mu odgovarja drugi svetec.

»Ne gledaj tako daleč. Najprej pogledaj, kaj je z najinimi tamle na vasi!«

»Z najinimi tukaj?«

»Z najinimi!«

»Vidim: Pohujšanje je zašlo v ta sveti kraj resnično. Tako lep kraj so onečastili. Pa tako visoko, v ta prelepi nebeški preddvor je zašlo pohujšanje. Zlobni ljudje, Bog jim odpusti!«

»Jim ne bo...« se žalosti drugi.

»Jim ne bo...« se vda in pritrdi prvi.

»Niso sami krivi. Dolinci so sem gori pohujšanje zanesli.«

»Odkod?«

»Najini sami prav za prav ne vedo, odkod je prišlo. Morda oni od svetega Lenarta, morda ti od svetega Tomaža prav tu spodaj. Bog jih je kaznoval te dolince, ki pohujšanje sem gor med najine zanašajo.«

»Da jih je?«

Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«! - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

»Da. Vso lipniško dolino je Bog kaznoval. Pravično.«

»Pravično, praviš. Kako?«

»Lipnica je dvakrat bregove prestopila, pomladi in jeseni; nevihte so grozile, dež je padel, strele so bile in toča je tolkla.«

»Pravična kazen za pohujšanje. Pravični Bog je kaznoval dolince. — So e procesijo pri svetem Roku že daleč?«

»Zadnje ženske so še pri cerkvi.«

Svetelec Felicijan je spet zrl skozi okno v megljeno dolino in se zamislil. Iz doline se mešali zvonovi, ki so naznanjali vstajanje in spremljali procesije. Tam nekje za vrhovi so pokali topiči.

»Zakaj si območnik? Malo imava časa, govori!«

»Procesijo pri svetem Roku gledam.«

»Kakšni so ljudje?«

»Kazen božja se jim pozna.«

»Pravični Bog! Da se jim res pozna?«

»Res, pozna. Proti spodnjemu koncu fare se do malega vsi pravični in pobožni. Ne reše več. Daleč imajo v cerkev, pridejo pa le. Ti imajo rožne vence in molitvene knjižice. Za domačo cerkev ne marajo preveč in rajši pri svetem Miklavžu v puščico mečejo.«

»Bogu hvala! Lipnica je prestopila bregove, strele so bile, toča je tolkla in so se spreobrnili. Pa samo spodnji konec? Ali mar v tornjem še niso prejeli kazni očiščevanja?«

»So, a ti imajo pretežke grehe. Bog jih bo udaril in se bodo spreobrnil. Drugo leto se bodo fantje več za bandero rovali.«

»Se mar letos še?«

»Se.«

»Pa pri svetem Lenartu, kako je?«

»Rod, ki je trpeti vaju. Trpi vdano. Da le tak odstal, kot je. Delajo, molijo, stradajo, trajačijo in služijo. Zive. Čeprav jim je hudo.«

»Hudo?«

»Dela zmanjuje in žive nazaj mesto name. Za sto let so šli nazaj in so spet v višinih, kjer so začeli. Pa jim bo Bog že še kaj boljšega poslal; svetelec sveti Lenart, ki jih varuje, jih pri Bogu vedno hvali. Kovski rod mi za Bariglo ne bo umrl, ne bo...«

»Ne bo... Pa si rekel, da je pohujšanje med najine zašlo morda od onih od svetega Lenarta...«

»Morda, samo morda. Najhujši so pač oni okoli cerkve svetega Miklavža.«

»Tako?«

Najhujši. Pa se še ne bodo spreobrnil. Podnji so hudi in zgornji, to so tisti pod zvonom svetega Tomaža. Ti so še najhujši. Zazranci. Bog jih bo kaznoval. Lipnice in njene bodo sicer niso čutili, a zato je drugo prišlo. Čačelo se je takrat, ko se je tu, prav tu spodaj od nama v Grabnu Grivarjeva bajta podrla; toča je bila, strele so sekale, grmelo je, pa še ni bilo dosti. Zato je Bog mednje velik strah poslal.«

»Strah?«

»Da, strah, hud strah, ki se ga boje, pa se ne poboljšajo.«

»Boje se, a se ne poboljšajo.«

»Še poštene ljudi — kolikor jih še je — trajačijo povsodi.« Pa še vedno godrnjajo in kličejo hujšo božjo jezo nad se. Strah jih hudo trahuje. Kadarkoli se prikaže, tedaj stare ženske in pa posebno oni iz daljnega konca fare svetega Roka, rožne vence iz žepov potegnajo in se začno križati.

»Strah, strah... Pa kaj je tisti strah?« Ostaja sveti Primož nestrpen.

»Vse ti povem, preden procesija pri svetem

Roku pride do cerkve nazaj. — Strah ima podobno človeka in mu je Zitarjev študent ime, oni od svetega Tomaža cerkve. Po svetu hodi in ljudi bega. Bog bodi njemu milostljiv, onih okoli svetega Tomaža pa on spreobnil ne bo.«

»Ne bo?«

»Ne bo...«

»Kje je procesija pri svetem Roku?«

»Prvo bandero, za katerega so se kuštravci rovali, je že v cerkvi in še pol procesije z njim.«

»Potem bo najinega pomenka konec.«

»Ne še, še niso vsi v cerkvi.«

»Še povej, kaj vidiš drugod.«

»Povsod megljeno. Sicer pa povsod slabo, slabo. Greh je nad celo dolino kakor pajek nad mrežo. Vse je zapletel in jim piše kri. Spreobračajo se pač, pa spet greše.«

»Pa bo boljše.«

»Boljše...«

»Saj je Bog tudi zanje umrl in vstal.«

»Je, pa se neradi spreobračajo. Bog bo še udaril, še bodo nevihte grozile, strele bile in toča tolkla. Še bo Lipnica bregove prestopila in bo dolino tudi vse nesnage izprala, da bo lepa in bodo dobri ljudje tod bivali in ne bodo več zanašali pohujšanja sem gori med najine, v ta prelepi nebeški predvor.«

»Bog jim prizanesi...«

»Prizanesi!«

»Hvaljen Jezus.«

»Na veke, aleluja...«

Tedaj je pri fari sv. Roka potihnilo zvonjenje, zadnje ženske so se sklonjene opotekle v cerkev, svetica na Jamniku sta utihnili.

Nad lipniško dolino se je gubilo slovesno zvonjenje in minevalo v meglen večer proti Malemu vrhu in Jelovici. Svetca sta bila zamaknjena v svetem molku, sveti Felicijan v dolino, sveti Primož v majhno cerkvico proti koru. Kakor bi molila:

»Bog jim prizanesi!«

»Prizanesi...«

Naznanila

n Moravce. Občni zbor Kmetijske zadruge, r. z. o. z., se vrši na belo nedeljo 23. aprila ob treh popoldne v kaplaniji. Člani, udeležite se polnoštevno!

n Blatna Brezovica. Gasilno društvo uprizori v nedeljo dne 23. aprila ob treh popoldne velezabavno komedijo »Vodna«. Prijatelji pošlene zabave vljudno vabljeni.

n Gasilno društvo Vnanje gorice priredi na belo nedeljo ob 3 pop. v Katoliškem domu na Brezovici veselejšo »Voda«. Omenjena igra se vprizori samo popoldne. Poleg tega bo prvikat nastopil tudi fantovski tamburaški zbor z Brezovice, ki bo med odmori igral. Vsi najvljudneje vabljeni!

Dobre knjige

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani izdaja mesec za mesecem v svojih knjižnih zbirkah lepe knjige, ki tako po svoji vsebini kakor tudi po krasni opremi spadajo v vsako hišo. Cena knjigam je za stalne naročnike zbirke presenetljivo nizka. Zadnje dni je izšla knjigarna sledeča dela: Boleslav Prus: *Paraon*, veliki roman v treh zvezkih, dalje je že izšel 8. zvezek zbranih spisov Ivana Preglja in 12. zvezek Leposlovne knjižnice, ki prinaša roman Fr. Mauriac: *Katja salega*. Vse te knjige, kakor tudi celotne zbirke Jugoslovanske knjigarne toplo priporočamo.

Mohorjeva družba v Celju izdaja poleg rednih knjižnih darov za svoje člans tudi tkzv. Mohorjevo knjižnico. Doselej je izšlo že 56 zvezkov. Zadnji zvezek prinaša zanimiv opis slovenskih podzemeljskih jam. Spisal ga je znanj jamoselovec Pavel Kunaver z naslovom *V prepadih*. Knjigo krasni vseporno slik naših podzemeljskih jam, ki skrivajo v sebi nebroj naravnih krasot. — Zvezkomašnik prelata Tomo Zupan je izdal v 57. zvezku Mohorjeve knjižnice zanimivo delo: *Kako Lenka Prešernova svojega brata pesnika popisuje*.

Minister n. r. Ivan Mohoršč je izdal zanimivo brošuro: *Kritika državnega proračuna za l. 1933/34*.

Zakaj glasbila samo iz Celja

Ker jih ima

TRGOVSKI · DOM

Sternecki
TIPOGRAFIJA · PERLA · TI · OSLEK

Celje št. 19

veliko zalogo in zelo poceni. Zatorej, če hočete dobro kupiti, pišite še danes po ilustrirani cenik in prebržani bodele o velikih izbiri ustnih in ročnih harmonik, tamburic, mandolin, violin, gitar, citer gramofonov, plošč in drugih glasbil v priznani dobri izvedbi. Solo za vse instrumente.

Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar. Veliki ilustrirani cenik zastoj.

„Pucal“ mi cipele

Ni dobro, ako presajamo preveč besodnih cvetov z nemškega Karnasa na jugoslovanske livade. Menda ni kmalu jezika, ki bi bil tako pomešan z raznimi spakedranci iz nemščine, kakor ga najdemo v časopisih, tiskanih v »jugoslavenščini«. Posebno v inseratnem delu. Pa tudi v drugih trgovskih oglasih. Mi Slovenci smo sicer sami poznali nekakšno mešanico jezika starih ljubljanskih kuharic. Tej mešanici smo dejali »kuheldajč«. Pa vseeno nismo imeli v svojem besednem zakladu toliko nemščizmov kot naši bratje na jugu države, kjer imajo »vešeraj« namesto pralnice; »sa rošharom naštofovani štrozak« namesto žimnice; imajo »glaučbigelaj« (likalnica) itd., itd. — To-le pa mi je pripovedoval prijatelj izza dobe takoj po prevratu. Častnik bivše avstrijske armade je bil sprejet v našo vojsko. Za slugo je dobil sina zemlje, ki mu jezika ni pokvaril tuji nemški duh. Častnik — nemara je bil Slovenec, kakopak — mu je naročil: pucaj mi cipele. Sedaj se okrene sluga in odide s čevlji. Ko se pa le ne vrne kmalu, gre gospod gledat za njim ter ga iskat. A kje ga najde? Na vrtu s črevlji ob zidu, ko je — streljal vanje. — Tako se je naučil gospodar, da se pravi »pucati« po srbohrvatsko streljati, dočim smo Slovenci v stari državi »pucali štifelnec« namesto snazili čevlje. F. K-n.

Zdravila

na recepte vseh bolniških blagajn se dobe tudi v novo otvorjeni lekarni

Mr. Ph. Jožeta Žabkar
Jesenice, nasproti hotela „Triglav“ 2

Mali oglasnik

Vsaka družna vestica ali nje prostor velja za enkrat. Dan 5. Narodniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslov oz. trga obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Dobi se služba.

Išče se dober, pošten in z dobrimi izpričevani izkazani mlekar in sirar z nastopom 1. maja t. l. Samski prednost. Oglašiti se je v Mlekarski zadrugi, Vodice.

Suhe deske, orehove in črešnjeve 20–50 mm deb. kupim takoj. Jernej Sitar, mizarstvo, Šimihel pri Novem mestu.

Boljši hlapec z ženo, ki se dobro razumeta na govedo in prašičerejo, vrtnarstvo in poljedelstvo. Delavna in vesna se sprejmeta. Ponudbe na upravo Domoljuba pod šifro: Hlapec-kmetovalec št. 4381.

Boljšje je dati par kovačev več za dobre čevlje, kot pa metati proč denar. Vedite, da vam jih prav trpežno izdelata Jernej Jeraj, Zapoge p. Smlednik. — Ročno delo.

Pekovski vajenec

priden, pošten veren, se sprejme takoj. — Lesnika Mihael, pekarija. Dolenjavas pri Ribnici.

Ugodna prilika!

Posvetstvo s 13 ha zemljišča in gozdov, lepa solnčna lega v škofje-loškem okraju se proda po zelo ugodni ceni. Vsa nadaljna pojasnila daje Jugovin, Stara Loka 32.

Posojilnica išče delavne obiskovalce privatnih strank. — Ponudbe z znamkami za odgovor nasloviti na: Mobilna zadruga, Ljubljana, pp. 307.

Posojilnica in hranilnica v Poljanah nad Skofjo Loko

izjavlja, da bode vse hranilne vloge, vložene po 1. jun 1933, na zahtevo takoj izplačevala. Obresti so iste kot od starih vlog. Ne pridejo pa tu v poštev prepisi iz ene na drugo knjižico.

Mlada gospa je prvič sama vodila avto, o katerem seveda ni imela dosti pojma, ko se ji vozilo naenkrat ustavi in ni nikamor več šlo. Pristopil je kmet ter gospe ponudil svojega konja, da ji zapelje avto do mesta.

»Ne, hvala lepa« je odklonila gospa, »kajti potem bi bilo treba poleg vašega še štirinajst konj, moj avto ima namreč petnajst konjskih sil.«

Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak.

Urednik: Jože Košiček.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.

Vesele velikonočne praznike so voščili

Tuzla, 25. pešpolk: Narodnik Ivan Dolinar (Dobrava). Vojaki: Seinarikar Leopold (Dobrava), Tominc Anton (St. Jošt pri Vrhniki), Kokač Stan-ko, Cirman France, Gruden Karlo (vsaj trije z Viča). Porenta Josip, Koman Ivan (oba iz Ljubljane).

Prizren, 28. art. polk: Joško Mali (Češnjice), St. Strukelj (lg), Iv. Borštnar (lg), Iv. Juha (Mate-va), Pavel Lavrič (Trzin), Franc Pečnik (Dvor), Jos. Skubic (Šmarje), Al. Šuštaršič (Gabrovka), Jos. Zajc (M. Koren), Ant. Jut. (Draganje selo), Vi-ktor Senica (Obrih), Franc Remic (Senčur).

Suša-Trsat, 10. plan. bataljon, mitraljeska četa: Janez Mihačič (Babna polica), Alojz Korošec (M. Slevica), Alojz Inilhar (Lipsenj), Avg. Aber (Mo-zelej), Andr. Sitar (Senčur), Ant. Ložar (Zapuže), Fr. Debeljak (Dvorska vas), Avg. Debeljak (Ve-lačke), Ag. Zagar (Gor. Briga), Jos. Klepec (Čro-vo).

Belgrad, kaplariji gojenci 1. podčastniške šole: Janez Srpec (Dane), Franc Brezovec (Škofljica), Er-vin Francič (Maribor), Josp Marčič (Maribor), Rad. Saksida (Maribor), Ivan Maček (Maribor), Ludvik Fišer (Ptuj), Jakob Kokot (Ptuj).

Shakespeare je rekel: Ako dva jezditna konja, mora eden sedeti zadaj

Prav malo je storjenega tam, kjer je več gospodarjev.

Bolni živci

Kotikar je dni v letu, toliko bolečin mora prestopi nervozen človek; kajti slabi, izčrpani živci ogrožajo življenje in povzročijo zelo mnogo bolečin. Bolezni zbadanja, tesnoba, slabost, plašljivost, enostranski ali celotni glavobol, šumenje v ušesih, migljanje pred očmi, neredna prebava, pomanjkanje spanja, potenje, iriganje v mišicah, nespo-tnost za delo in drugi pojavi so posledice slabih, izčrpanih, bolnih živcev.

Kako se rešite tega zla?

Moja ravnokar izišla razprava opisuje metodo, ki je postala za človeštvo izvor blaginje. Delovanje telesa se pospešuje, mozg v hrbtni in možgani postanejo odporni, mišice in členki se okrepe, moč in veselje do življenja naraščata.

V boju za zdrave živce

se je ta metoda izkazala posebno dobro, ker poživlja in krepi, omlaja in osvježuje. Treba je, da se sami prepričate o resničnosti mojih navodil, ker poštem vsakomur, ki mi piše,

popolnoma brezplačno in franko

knjigo zdravnika z mnogostranskimi, dolgoletnimi izkušnjami, ki se je tudi sam boril s to boleznijo. Napišite svoj naslov jasno, in pošljam vam bom obljubljeno popolnoma brezplačno.

Zbiralno mesto za pošto:

ERNST PASTERNAK

Berlin SO, Michaelkirchplatz 13, Abt. 124

Novi zdravnik

Med. dr. Ivo Rahuljič-Zelov

javlja, da se je z univerzitetne ženske klinike v Grazu, kjer se je specializiral in vršil službo asistenta pri dvornem svetniku prof. dr. E. Knauscu, preselil v Ljubljano in ordinira za operativno ginekologijo (ženske bolezni) in porodništvo s 24. aprilom t. l. na Miklošičevi cesti 3/1 od 9–11 u od 16–19. Telefon 20-25.

Sprejemanje hranilnih knjižic v plačilo davkov

Zadnji >Trgovski list< priobčuje o tej zadevi članek, vreden ponatasa. Glasi se:

So davčni uradi, ki sploh ne sprejemajo hranilnih knjižic v plačilo davkov. Ti uradi sicer vedo, da marsikateri davkoplačevalec na drug način ko s hranilno knjižico sploh ni more zadostiti svoji davčni dolžnosti, ker so mnogi že v tem težkem položaju, da se morejo vzdržati le, če načinjajo svoje prihranke. To da nekatere davčne uprave vsega tega ne uslužujejo in ne sprejemajo hranilnih knjižic, kaže se boje, da jim ne bodo takoj izplačane.

Toda vsaj eno pa bi smel davkoplačevalec v tem primeru pričakovati od davčne uprave, da prizna davkoplačevalcu, ki prinese hranilno knjižico, dobro voljo in da tudi temu primerno uravna svoje postopanje. Nam se pa poroča, da nekatere davčne uprave te uvidenosti nimajo in da se je dogodilo, da ni bilo davčna uprava počakati niti par dni, temveč je kar zaplenila živino in mlade junce prodala po 1 : in za kg žive teže, ko je vendar tržna cena do petkrat večja. Na ta način pa se davkoplačevalcem dela težka škoda, ki je isto nedopustna in napačna tudi s stališča davkarje same.

Zakaj je od davkoplačevalcev more živeti davkarija in zato je v lastno korist davčna uprava, da ne uniči niti enemu davkoplačevalcu gospodarskega obstoja. Dokler bo mogel davkoplačevalec nekaj zaslužiti, bo še vedno mogla tudi davkarija dobiti vsaj nekaj, ko pa bo njegov gospodarski položaj uničen, je za davkarijo ta davkoplačevalec za vedno izgubljen.

Mislimo, da bi bil res že čas, da bi tudi davčna uprava prišla do te uvidenosti in zato pričakujemo, da bo finančno ravnateljstvo počulo v tem smislu svoje organe, da ne bodo ti mislili, da se z enim proračunskim letom njih poslovanje že tudi neha. Zakaj tudi prihodnje leto bodo morali imeti davkoplačevalci denar za davke!

Čebelarji, ne zamudite!

Satnice, garantirane. Vam nudim po izredno nizki ceni, dokler tra a zaloga.

Fr. Stupica, železnina, Ljubljana Gosposvetska c. 1

Pomagati si je treba znati v teh težkih dneh. Vsakomur nudimo priliko zaenaka kdor hoče delati. Uredite si domačo pralnilnico, ker mi zapošljamo vsa kogar. Odjemalci smo za pletenje, došavino orle in izplačamo zaslužek za pletenje, kar dokazuje mnogo zahvalnice ljudi, ki so na ta način dobili zaposlenje in zaslužek. Z našim em zahtevate brezplačno prospekte od tvrdke: Domača pletarska industrija Josip Tomažič, Maribor, Krekova ulica 14.

VINA Vam nudim Centralno vinarno v Ljubljani v svoji posodi najugodnejša

Miha: »Veš kaj mi je rekel? Da sem velik osel.«

Jaka: »Zares, nekoliko velik si.«